

DE LA HISTÒRIA

LA DEVOCIÓ DELS CERVERINS A SANT MAGÍ DES DE L'ANY 1528 AL 1887

Josep M. Llobet i Portella

Sabem que la devoció a sant Magí sentida pels habitants de Cervera fou força intensa ja durant els primers decennis del segle XVI. Des d'aquells anys i al llarg del temps posterior llur devoció es manifestà, sovint, mitjançant actes públics i es féu ben notòria, a les acaballes del segle XVIII, amb l'erecció d'una església dedicada a retre culte a aquest sant, obra portada a terme pels veïns d'un barri cerverí que, precisament per l'existència d'aquest temple, prengué el nom de Sant Magí. Seguidament, de forma resumida, indiquem les manifestacions d'aquesta devoció dels cerverins de les quals tenim testimonis documentals. Per tal de no allargar-nos excessivament, d'una banda, hem tingut en compte bàsicament els articles sobre aquest tema que hem publicat als *Quaderns Barri de Sant Magí* i algunes notícies inèdites localitzades recentment i, de l'altra, no hem anat mes enllà de l'any 1887.

1528

En una relació de miracles atribuïts a sant Magí, són esmentats els cerverins Bernat Bonjoch, prevere, i Bernat Novella, sabater. Devots del sant, havien aconseguit la curació de les seves malalties amb

l'anada a Sant Magí de la Brufaganya i el res d'algunes novenes. L'eclesiàstic donà a l'ermità que tenia cura de la capella l'ase amb el qual s'hi havia desplaçat i el sabater féu el mateix.¹

Aquell mateix any, fou publicada a Cervera una crida amb la qual Fadrique de Portugal, que era lloctinent general de Catalunya, feia saber als cerverins que el papa Climent VII, atenent una petició feta per Berenguer Arnau de Cervelló, baró de la Llacuna, i el seu germà Felip de Cervelló, per tal que la capella de Sant Magí situada dins la baronia esmentada fos socorreguda en les seves necessitats pels fidels cristians, atorgava indulgències a aquelles persones que la visitessin i donessin alguna almoïna. Hem de creure, doncs, que aquesta concessió papal vingué a reforçar la devoció dels cerverins envers sant Magí.²

1584

El 26 de maig d'aquell any, el consell municipal de Cervera acordà no donar

¹ *Quaderns Barri de Sant Magí*, 19 (2009), 57-58.

² *Quaderns Barri de Sant Magí*, 19 (2009), 58-60.

cap quantitat de diners a la confraria cerverina del Roser malgrat la seva petició que els fos feta alguna donació que els servís com a compensació de les despeses que tingueren pel pelegrinatge que van organitzar a Sant Magí de la Brufaganya.³

1589

Atès que la situació de sequera que es patia durant el mes d'abril de l'any esmentat als camps segarrencs era molt intensa i considerant fracassats tots els intents fets anteriorment mitjançant processons i pregàries per aconseguir la pluja, el consell municipal cerverí, aquell mateix mes d'abril de l'any 1589, acordà dirigir-se a la comunitat de preveres de la població per tal que disposés que set preveres anessin en pelegrinatge a Sant Magí de la Brufaganya. La comunitat de preveres, reunida en consell, acceptà la petició de les autoritats i nomenà els set pelegrins entre els seus eclesiàstics.⁴

El 22 de desembre d'aquell any, el consell municipal de Cervera acordà fer una donació al prior del convent de Sant Agustí com a compensació de les despeses que tingué pel pelegrinatge que fou fet a Sant Magí de la Brufaganya i altres llocs.⁵

1593

Aquell any, les autoritats cerverines, vista "l'esterilitat del temps", decidí que un grup de pelegrins es traslladés al santuari de Sant Magí de la Brufaganya i, davant la imatge del sant, impetressin

el favor diví per aconseguir la pluja benefactora. Malgrat que plugué abans que es pogués complir el projecte, fou decidit que el pelegrinatge es portés a terme tal com havia estat acordat.⁶

1594

Un document d'aquest any ens permet saber que a l'església del convent de Sant Francesc de Paula, de Cervera, hi havia una capella dedicada a sant Magí.⁷ Devia ser la capella per a la qual, l'any 1754, va ser encarregat un retaule.

1720

En un inventari dels béns del difunt Josep Oriola, prevere, que vivia al carrer Major de Cervera, hi consta una imatge petita de sant Magí.⁸

1729

En un inventari dels béns del difunt Francesc Porta, pagès, de Cervera, hom esmenta una imatge de pedra, petita, de sant Magí.⁹

1743

Magí Perelló, prevere beneficiat de l'església de Santa Maria, fundà, aquell any 1743, a l'església esmentada, entre altres coses, unes matines, un ofici o missa cantada i una missa resada, celebradors el dia 19 d'agost, festa de Sant Magí. En cas que sobrés diners de les rendes que deixaria, els preveres podrien repartir entre els pobres que assistissin a la missa de dotze del dia de Sant Magí la

⁶ *Quaderns Barri de Sant Magí*, 9 (1999), 25-26.

⁷ ACSG, Fons Notarial, Cervera, 82, Jeroni Porta, *Manual*, 1593-1594, f. 144 v.

⁸ ACSG, Fons Notarial, Cervera, 116, Ambròs Copons i Fita, *Inventaris*, 1705-1747, f. 106 v.

⁹ ACSG, Fons Notarial, Cervera, 116, Ambròs Copons i Fita, *Inventaris*, 1705-1747, f. 239.

³ Arxiu Comarcal de la Segarra (ACSG), Cervera, Fons Municipal, *Consells*, 1584, f. 46.

⁴ *Quaderns Barri de Sant Magí*, 12 (2002), 25-27.

⁵ ACSG, Cervera, Fons Municipal, *Consells*, 1589, f. 144.

quantitat de dos sous.¹⁰

1754

El dia 15 d'abril d'aquell any, Francesc Solsona i de Josa, rector de la parròquia de la Prenyanosa, encarregà a l'escultor targarí Josep Pujol un retaule dedicat a sant Magí per tal de ser col·locat a la capella d'aquest nom que hi havia a l'església del convent de Sant Francesc de Paula, de Cervera. Aquesta capella estava sota el patronatge de la família del prevere esmentat.

El retaule s'havia de construir segons una traça prèviament elaborada i es degué començar el mes d'octubre d'aquell any 1754, ja que el dia 8 del susdit mes l'escultor va rebre la fusta necessària per a l'obra i 30 lliures com a primera paga.¹¹

1760

Aquell any, els executors del testament del prevere Magí Perelló, d'acord amb els desitjos del difunt, establiren diversos actes pietosos en honor de Sant Magí, entre els quals hi havia la fundació d'una missa matinal cantada, amb acompanyament d'orgue i la concurrència de tota la comunitat de preveres, la qual s'havia de celebrar el dia de Sant Magí a l'altar major de l'església de Santa Maria. A més d'aquesta missa matinal, el mateix dia de Sant Magí se celebraria una altra missa a les dotze del migdia. Abans d'aquestes misses, serien tocades les campanes.

A més, seguint la voluntat del fundador, es va fer construir una imatge de Sant Magí de fusta daurada, la qual havia de ser col·locada a l'altar major de l'església de

Santa Maria envoltada de ciris encesos no solament el dia de Sant Magí sinó també durant tota l'octava de la festa. La resta de l'any, aquesta imatge de Sant Magí es trobaria situada en un dels altars laterals perquè pogués ser contínuament venerada pels fidels.¹²

1768

Amb data de l'any 1768, a la impremta de la Universitat de Cervera van ser estampats uns goigs que porten el títol següent: *Goigs de el gloriós màrtir Sant Magí*.¹³

1786-1790

Durant aquells anys, va ser construïda l'església de Sant Magí al final del carrer de la Vall, prop de la muralla, per la qual cosa el barri prengué el nom d'aquest sant.¹⁴

1791

Els administradors de l'església ceriverina de Sant Magí obtenen autorització dels regidors de l'ajuntament de Cervera per poder participar a la processó de Corpus d'aquell any 1791.¹⁵

1799

L'administració de l'església de Sant Magí, posseïa, aquell any, una peça de terra d'un jornal d'extensió, en la qual hi havia plantada vinya. Fou arrendada a Joan Baptista Garriga, un pagès de Cervera, pel preu de 25 lliures anuals.¹⁶

¹⁰ *Quaderns Barri de Sant Magí*, 13 (2003), 25-27.

¹¹ *Quaderns Barri de Sant Magí*, 7 (1997), 35-36.

¹² *Quaderns Barri de Sant Magí*, 13 (2003), 25-27.

¹³ *Quaderns Barri de Sant Magí*, 7 (1997), 35.

¹⁴ *Quaderns Barri de Sant Magí*, 7 (1997), 35.

¹⁵ ACSG, Cervera, Fons Municipal, *Consells*, 1791, f. 118 v.

¹⁶ *Quaderns Barri de Sant Magí*, 15 (2005), 25-31.

1803

El pagès Fèlix Comabella, aquell any, fundà un aniversari que s'havia de celebrar anualment, el dia 18 de maig, a l'altar de Sant Fèlix Caputxí que hi havia a l'església de Sant Magí. Hi assistirien quinze eclesiàstics i, a més, el cabiscol de la comunitat de preveres de l'església cerverina de Santa Maria. Per tal de satisfer el servei de tots aquests preveres, Fèlix Comabella féu donació a la susdita comunitat d'un censal que valia 150 lliures i donava una pensió anual de 4 lliures i mitja.¹⁷

1809

L'any esmentat, el comerciant cerverí Josep Segarra i Oliver, en el seu testament, disposà que, després de la seva mort, els seus marmessors fundessin una capellania a l'església cerverina de Sant Magí. Aquesta capellania seria perpètua, estaria dotada amb una renda anual de 400 lliures i el primer obtentor seria Vicenç Falcon, un jove natural de la vila de Casp que en aquell temps estava estudiant teologia a la Universitat de Cervera.

Vicenç Falcon i els seus successors en el càrrec estarien obligats a celebrar missa diària, a les cinc del matí durant el bon temps i a les vuit la resta de l'any, amb la finalitat que hi poguessin assistir les persones interessades sense que els representés un destorb per al seu treball. També caldria que el capellà digués diàriament el rosari a l'església poc abans o després de tocada la primera oració del vespre. L'obtentor de la capellania hauria de disposar de casa pròpia, prop de l'església, per la qual cosa els marmessors

haurien de comprar-ne una amb els diners del testador.¹⁸

1814

Els marmessors del difunt Josep Segarra i Oliver, aquell any, per tal de complir els desitjos del testador, fundaren una capellania a l'església de Sant Magí, de Cervera.¹⁹

1815

El pagès cerverí Josep Rius i Miralles, l'any esmentat, donà a l'administració de l'església de Sant Magí un censal valorat en 50 lliures, el qual portava un rèdit anual d'una lliura i mitja, amb la finalitat que, cada any, el dia de Sant Magí, fos dita en l'església d'aquesta advocació, després de l'ofici, una missa resada en sufragi del donant i dels seus familiars. La quantitat de diners que sobraria després de pagar les despeses de la missa seria destinada a comprar ciris per il·luminar l'església.²⁰

1832

Al voltant d'aquell any 1832, a la processó de Corpus, els fidels de Sant Magí hi aportaven un estendard, una creu i unes andes que devien sostenir una imatge del sant.²¹

1857

El dia 21 de febrer d'aquell any, els administradors de l'església de Sant Magí van demanar a l'ajuntament de Cervera que els fos permès ampliar l'esmentada església. A la sol·licitud presentada, hi adjuntaven un plànol de les obres projectades. Després que la comissió

¹⁸ *Quaderns Barri de Sant Magí*, 19 (2009), 27-34.

¹⁹ *Quaderns Barri de Sant Magí*, 19 (2009), 27-34.

²⁰ *Quaderns Barri de Sant Magí*, 15 (2005), 25-31.

²¹ *Quaderns Barri de Sant Magí*, 18 (2008), 79-82.

¹⁷ *Quaderns Barri de Sant Magí*, 15 (2005), 25-31.

d'obres informés favorablement, els membres de l'ajuntament van acordar, el 7 de març d'aquell any 1857, d'autoritzar l'ampliació de l'església de Sant Magí en tot allò que fos competència municipal. No podem assegurar, però, que les obres sol·licitades fossin portades a terme.²²

1887

El dia 22 d'agost d'aquell any, els membres de l'ajuntament de Cervera van acordar el pagament de 37 pessetes i 50 cèntims a l'empresa que tingué al seu càrrec la funció de la nit de la festa de Sant Magí.

²² *Quaderns Barri de Sant Magí*, 14 (2004), 33-35.

SOPAR A LA PLAÇA

